

HELSINGIN YLIOPISTON KOULUTUS- JA KEHITTÄMISKESKUS PALMENIA

Liisa Kärkkäinen ja Susanne Lindberg: Koneellisen annosjakelun apteekin prosessien kuvaaminen ja työvaiheiden ajankäyttö

Apteekkifarmasian erikoistumisopinnot proviisoreille, PD

Projektityö, 78 s., 11 liitettä (17s.)

Projektityönohjaaja: proviisori Anne Lehtonen

Joulukuu 2010

TIIVISTELMÄ

Lääkkeiden koneellinen annosjakelu apteekkien palveluna tulee yleistymään vanhusten määrän lisääntyessä vuosien kuluessa. Yhteiskunta pyrkii pitämään vanhukset mahdollisimman hyväkuntoisina omassa kodissaan ja tutussa asuinympäristössään. Turvallinen ja tehokas lääkehoito on yksi keskeinen asia ikääntyvien ihmisten toimintakyvyn ylläpitämisessä.

Lääkkeiden koneellinen annosjakelu parantaa potilasturvallisuutta, edistää lääkehoidon onnistumista ja pienentää usein myös lääkemenoja, koska asiakkaan lääkitys tarkistetaan ennen annosjakelun aloittamista. Palvelun myötä lääkehävikki pienenee. Koneellisesti annosjaeltujen lääkkeiden toimittaminen sisältää useita aikaa ja resursseja vaativia työprosesseja apteekissa. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää apteekkien eri työvaiheisiin käytettyä työaikaa ja annosjakeluprosessien sisältöä.

Tutkimus jaettiin sekä ajanmittauksen että prosessin kuvauksen osalta annosjakelun aloitusvaiheen ja jatko- eli ylläpitovaiheen tutkimiseen. Aloitusvaiheeseen apteekissa kulunutta työaikaa mitattiin yhdessä apteekissa. Ylläpitovaiheeseen apteekissa käyttämää aikaa mitattiin kahdessa apteekissa 12 viikon ajanjaksolta. Apteekkien eri työvaiheisiin käyttämää työaikaa verrattiin keskenään. Aineiston kerääminen apteekkien toimintatapojen selvittämiseksi (prosessien kuvaukseen) tapahtui haastattelemalla apteekkien annosjakelusta vastaavia henkilöitä ja/tai apteekkareita etukäteen laadittujen haastattelukysymysten pohjalta.

Tutkimuksen tuloksena saatiin selville eniten aikaa vievät työvaiheet apteekissa koneellisesti annosjaeltujen lääkkeiden aloitus- ja ylläpitovaiheessa. Aloitusvaiheessa käytetystä työajasta 80 % kului asiakkaiden tietojen tallentamiseen apteekkiohjelman asiakas- ja tiliasiakasrekisteriin sekä sähköiseen tilausohjelmaan. Ylläpitovaiheessa eniten aikaa vieviä työvaiheita olivat reseptien tallennus reseptinkäsittelyohjelmaan, lääkitysmuutosten tallennus tilausohjelmaan ja tilauksen teko sekä tilauksen tarkistus. Haastatteluissa saatujen tietojen perusteella laadittiin prosessien kuvaukset koneellisen annosjakelun toimintatavoista tutkimusapteeekeissa ja niistä johdettiin koneellisen annosjakelun malliprosessien kuvaukset ja toimintaohjeet. Samalla kehitettiin erilaisia lomakkeita palvelun tueksi prosessien eri vaiheisiin.

Avainsanat: koneellinen annosjakelu, apteekki, prosessit, työajan mittaus